

7. (Conditie voor) gespreid leiderschap creëren

Spiegelkaart lerende organisatie | school

Gespreid leiderschap zorgt ervoor dat alle expertise van leraren wordt benut en dat eigenaarschap laag in de organisatie wordt gelegd.

Uitdagingen

- leraren stimuleren om leiding te nemen op basis van hun expertise.
- Masteropgeleide leraren /specialisten ondersteunen bij het leiding geven aan onderwijsverbetering.

Aandachtspunten en suggesties

- De specifieke expertise van leraren in beeld brengen, waarderen en zichtbaar maken.
- In beeld brengen welke expertises de school nog nodig heeft en hierin voorzien.
- Diversiteit aan expertise bevorderen door leraren te stimuleren zich te specialiseren en door leraren met specifieke expertise aan te nemen, bijvoorbeeld zij-instromers.
- Leraren stimuleren om op basis van hun expertise leiding te geven aan schoolontwikkeling of leerteams en een rol te spelen bij studiedagen en professionalisering.
- De mate van gespreid leiderschap voortdurend afstemmen op de ontwikkelfase van het team/de leraar en de situatie (balans tussen ruimte bieden en sturen).
- Specialisten bepaalde taken/rollen laten vervullen, bijvoorbeeld onderwijskwaliteit bewaken, nieuwe ontwikkelingen volgen, collega's coachen.
- Specialisten ondersteunen om op een ontwikkelingsgerichte (niet sturende) manier leiding te geven.
- HRM-beleid voeren dat is gericht op doorontwikkeling en loopbaankansen van leraren en het creëren van uitdagende taken/rollen voor specialisten.
- Met het team de dialoog voeren over (het belang van) gespreid leiderschap.
- Rol en verwachtingen ten aanzien van leiderschap in het team bespreekbaar maken.

Voorbeelden uit de praktijk

'Mijn standpunt is: als je de kennis zelf hebt en je kunt het zelf, dan hoef je niet iemand anders in te schakelen. Wij hebben nu vier expert-leraren. Als zij zelf de kennis niet hebben halen ze die ergens anders, en ons team vertrouwt erop dat het geen onzin is wat zij vertellen. Er zijn soms pittige discussies, maar dat mag ook. Ik denk dat dat vele malen sterker is dan externen inschakelen, want nu is het óns verhaal en niet het verhaal van mevrouw X die hier het licht komt brengen en dan weer weg is.'
Schoolleider

'De leerteams zijn echt zelfsturend. Ik denk dat ze wel weten wanneer iets moet worden overlegd in het brede MT. We komen één keer per maand bij elkaar met de procesbegeleiders, de kwaliteitscoördinator en ik, dus dan komen dit soort dingen ter sprake. Natuurlijk gaat er ook wel eens iets fout, bijvoorbeeld in de afstemming, maar dat mag.'
Schoolleider

Scan de QR-code voor interessante links en achtergrondinformatie!

De 8 dimensies van een lerende organisatie zijn door Anje Ros en Linda van den Bergh van Fontys Hogescholen geformuleerd op schoolniveau en bestuursniveau en uitgewerkt via spiegelkaarten. Zij baseren zich op Marsick en Watkins (2003), Kools (2020) en Ros (2021).